

ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ Ν. Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗ

(1925 - 1973)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δοθέντος ότι ο καθηγητής Ν. Β. Τωμαδάκης είναι εις έκ των πολυγραφωτέρων Ἑλλήνων καὶ ὅτι τὰ δημοσιεύματά του κατεχωρίσθησαν εἰς ἑκατὸν καὶ πλέον περιοδικά, ἔφημερίδας, ἐγκυκλοπαιδείας, ἔτι δὲ καὶ εἰς πολυαρίθμους τιμητικοὺς τόμους, πρακτικὰ Συνεδρίων κ.ἄ. δημοσιεύματα, καὶ καλύπτουν ἀκριβῶς ἡμισυ αἰῶνος καὶ ὀλόκληρον τὴν περιοχὴν τῆς ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ Ἱστορίας, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ τὴν Λογοτεχνίαν, ἔργον δυσχερέστατον ὑπῆρξεν ἡ σύνταξις τῆς ἀναγραφῆς τῶν δημοσιευμάτων του. Καὶ πρῶτον μὲν παρητήθημεν τῆς ἰδέας νὰ περιλάβωμεν εἰς αὐτὰ τὴν λογοτεχνικὴν του παραγωγὴν (ποίησιν, χρονογραφήματα, διηγήματα, μεταφράσεις). Δεύτερον, ἐχρησιμοποίησαμεν τέσσαρας ἀναγραφὰς δημοσιευμάτων του τῶν ἐτῶν 1936, 1955, 1961, 1965, δημοσιευθεῖσας ὑπὸ τοῦ ἰδίου (ἀριθ. 8, 29, 38 καὶ 46), καὶ τρία ὑπομνήματα τῆς ἀκαδημαϊκῆς του σταδιοδρομίας (τὰ ὑπ' ἀριθ. 9, 16 καὶ 48) ὡς καὶ τὴν ἐν τῇ ΕΕΒΣ δημοσιευομένην κατ' ἔτος Βιβλιογραφίαν. Τρίτον, ὁ φίλος καὶ συμπολίτης τοῦ τιμωμένου Λεωνίδας Γ. Μανολικάκης, ἄλλοτε διευθυντὴς τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Χανίων, ἐβιβλιογράφησε περὶ τὰ 100 δημοσιεύματα τοῦ καθηγητοῦ εἰς κρητικὰς ἔφημερίδας (καὶ δὴ τὸν «Κήρυκα» Χανίων). Τέταρτον, ἐχρησιμοποίησαμεν τὸ μέγα ἀτομικὸν ἀρχεῖον τοῦ τιμωμένου, ὅσον ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ (δεδομένου ὅτι τοῦτο εἶναι ἀτακτοποιήτον εἰσέτι). Εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν περιελήφθη ἡ πολιτικὴ ἀρθρογραφία (καὶ δὴ δι' ἔφημερίδων 1945 - 1946, ὡς ἡ «Ἐρευνα» Χανίων), κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνώνυμος, καὶ ἄλλα λήμματα¹, τὰ ὁποῖα ἀφήνομεν εἰς τὴν μελλοντικὴν ἔρευναν, ἐὰν κριθῇ ὅτι θὰ γεννηθῇ σχετικὸν διαφέρον.

Ἡ λημματογράφησις ἐγένεν ἐκτενῆς, εὐληπτος, ἐγκλεισθεισῶν

1. Ἄνώνυμος συνεργασία του εἰς Ἐγκυκλοπαιδείαν τινά, ἡ ὁποία διεσκεύασεν αὐθαίρετως τὸ κείμενον, κ.ἄ. παντοσείδῃ.

τῶν προσθηκῶν εἰς ἀγκύλας, αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἐπεξηγοῦν τὸ δημοσίευμα ἢ συσχετίζουσι αὐτὸ πρὸς ἄλλο ἢ πρὸς πληρεστέραν τοῦ μορφῆν, καταχωρισθεῖσαν εἰς τινὰς τῶν τόμων τοῦ Α' μέρους: Ἄπανθίσματα (ἀρ. 40), Ἑορταστικοὶ Λόγοι (ἀρ. 57), Μεταβυζαντινὰ (ἀρ. 45), Miscellanea (ἀρ. 62), Νεοελληνικὰ (ἀρ. 24), Σύλλαβος (ἀρ. 39) καὶ Συλλάβιον (ἀρ. 41, 50). Τὸ ἔτος ἐκδόσεως ἀκολουθοῦν αἱ σελίδες (ὅπου ὑπάρχουν στήλαι, τοῦτο δηλοῦται συντομογραφικῶς). Ἐκρίθη ἄσκοπον ὅπως σημειωθῶν: α') αἱ σελίδες καὶ αἱ στήλαι τῶν ἑφημερίδων καὶ β') αἱ κρίσεις ἐπὶ τῶν δημοσιευμάτων, τῶν ὁποίων ἢ παράθεσις θὰ ἐδιπλασίαζε τὸν ὄγκον, καὶ αἱ ἀπαντήσεις τῶν μεθ' ὧν συνεζήτει ἑκάστοτε ὁ Τωμαδάκης. Τὰ χρησιμοποιηθέντα ψευδώνυμα (διὰ τὰ νὰ μειωθῇ ἡ σημασία τοῦ πρὸς ὃ ἢ συζήτησις προσώπου) προετάχθησαν ἐν ἀγκύλαις (πρβλ. ἀρ. 950). Δι' ἀγκυλῶν ἐσημειώθησαν τὰ ἐν συνεργασίᾳ τρίτων σπάνια δημοσιεύματα τοῦ τιμωμένου (πρβλ. ἀρ. 3)¹. Ἀπεναντίας ὁ τόπος τῆς ἐκδόσεως περιοδικῶν καὶ ἑφημερίδων ἐπανελήφθη σχολαστικῶς, διὰ τὰ μὴ γεννηθῶν δυσκολίαι ἢ συγχύσεις εἰς ταυτωνυμίας. Εἰς πολλοὺς τίτλους, διὰ τὸ σύντομον, ἀπεσιωπήθησαν περιτταὶ λέξεις.

Ἡ διαίρεσις ἐγένετο καθ' ὕλην καὶ κατὰ τρόπον διαχωρίζοντα τὰ καθαρῶς ἐπιστημονικὰ δημοσιεύματα, ἀποτελοῦντα περὶ τὰ 500 λήμματα. Ἐσημειώθησαν ἀναδημοσιεύσεις τῶν λημμάτων γενόμεναι τῇ ἀδείᾳ (ἀλλὰ καὶ αὐθαιρέτως, ὅσαι ἔγιναν γνωσταί, πλὴν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὅπου ἡ ἐξακρίβωσις καθίσταται δύσκολος) τοῦ συγγραφέως, διὰ τὰ μὴ νομισθῆ ὅτι πρόκειται περὶ νέων ἄρθρων. Ὅπου κατεχωρίσθησαν δύο λήμματα τῆς αὐτῆς μελέτης ἢ τοῦ αὐτοῦ λόγου, τοῦτο σημαίνει ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης δημοσιεύσεως.

(Ἡ Σύνταξις τῆς «Ἀθηνᾶς»)

1. Ὅμοίως δὲν ἐληματογραφήθησαν πολυάριθμοι εἰδήσεις εἰς τὸν τύπον ἀφορῶσαι εἰς τὸν βίον, τὴν δρᾶσιν, τὰς ὀμιλίας, τὰ ταξίδια κλπ. τοῦ καθηγητοῦ (μὴ ὀφειλόμενα εἰς τὸν ἴδιον δημοσιεύματα ἀλλὰ σχετικὰ πρὸς αὐτὸν).

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΔΙΕΕ = Δελτίον Ἱστορικής καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος (Ἀθῆναι).

ΕΕΒΣ = Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν (Ἀθῆναι).

ΕΕΚΣ = Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Κρητικῶν Σπουδῶν (Ἀθῆναι).

ΕΕΦΣΠΑ = Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (Ἀθῆναι).

ΕΛΗ = Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἡλίου (Ἀθῆναι).

ἐφ. = ἐφημερίς.

ἡμερ. = ἡμερολόγιον.

ΘΗΕ = Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία (Ἀθῆναι).

κ.ἀ. = καὶ ἄλλα

κ.ἀ. = καὶ ἀλλαγῶν.

ΜΕΕ = Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ (Ἀθῆναι).

περ. = περιοδικόν.

πρβλ. = παράβαλε.

στ. = στήλη.

σ., σσ. = σελίς, σελίδες.